

Ogersko. Zbornica ima zdaj opraviti s premembami, ktere je ob pretekli sesiji gosposka zbornica pri volilni, notariatski in odvetniški postavi napravila. V nekterih stvareh popušča zbornica poslancev, v drugih pa ne. Prav viharina je bila seja, v kterej je šlo za to, kateri jezik bi naj v notariatskih pismih postavno veljaven bil. Po prvotnem načrtu je bilo to strankam na voljo dano; zdaj pa je predlagal odbor, da naj to odloči minister pravosodja! Po dolgem besedovanju, med katerim je marsiktera grenka in krivična letela na nemagjarske narodnosti, je pa vendar obveljala prvotna določba, da smejo stranke tirjati pisem v svojem jeziku.

Bukovina. Federalistični časnik „Osten“ na Dunaju poroča v dopisu z Bukovine to-le, kar je tudi za nas Slovence silno mikavno: Nadvojvoda Rainer, poveljnik deželne brambe takraj Litave, je bil tudi v Sučavi, kder se mu predstavi med drugimi tudi učiteljstvo rumunske, grško-iztočne gimnazije. Na vprašanje vojvode, v katerem jeziku da se na gimnaziji podučuje, odgovoré profesorji, da — v nemškem! Nadvojvodi se to vendar prečudno dozdeva ter vpraša na dalje: „Pa vsaj imate vstriečnih razredov, v katerih se v rumunskem jeziku podučuje?“ Žalostnega obraza rečejo profesorji, da tudi paralel z narodnim učnim jezikom ni! — Na to reče nadvojvoda ves nevoljen: „To je prečudno stanje; mislil sem, da se na tej gimnaziji v rumunskem jeziku podučuje, ker si vsako ljudstvo najložeje v svojem maternem jeziku potrebnih vednosti pridobi!“ Postavi, bralec, povsod namesto „rumunskega“ — slovenski jezik, in najdeš z nadvojvodo žalostno stanje naših gimnazij.

Vnanje države. Na Pruskem se je pred enim tjeudnom „boj za omiko“ v vsej svoji surovosti in gnjusobi pokazal. Prognani kaplan Schneiders je služil v farni cerkvi v Treviru peto mešo, ko pridere v cerkev več žandarjev in policajev, ki prerijejo do omrežja pred velikim altarjem, ljudstvo se pa za njimi vali. Navstane strašna gneča, hrup in kričanje. Po blagoslovu silijo žandarji in policaji še dalje pred altar, ljudje za njimi ter se podere mrameljnato omrežje. Ljudstvo skuša policajem pot do altarja zaleči; duhovnik odloži brž pri altarju mešno opravo, policaji ga pa zgrabijo in v ječo odpeljejo, potem ko so pred altarjem z golimi sabljami po ljudeh mahali in si pot do nedolžnega mešnika delali. Ljudstvo je spremljalo do ječe svojega pastirja, ter je silno razdraženo.

Nemčija dobi zdaj še tretjo vrsto vojaštva, namreč črno vojsko (Landsturm). V njo se vpišejo za 10 let dosluženi vojaki, kateri dobijo po tem takem namesto 12 — celih 22 let vojaške službe! V Nemčiji se bodo toraj fantje le zato rodili, da — cesarja služijo! Nasledek tega pa bo, kakor je poudarjal kat. poslanec Bellestrem, da bodo morale tudi druge države Nemčijo po-

snemati, in tako postane Evropa — velika kasarna. —

Na Španskem še zdaj nič odločilnega ni. Kraljeva armada, ki večkrat republikance natepe, obseda zdaj trdnjavo Irun, na frane. meji, kder utegne te dni hud boj biti, ker skušajo republikanci trdnjavi na pomoč priti. — Kraljev brat Alfonzo, dozda poveljnik vojaškega oddelka, je od kralja poslan v važnih poslih do nekterih vlad, tudi na Dunaj pride.

V zedinjenih državah severne Amerike so bile volitve v drž. zbor, ter so močno zmagali nad liberalnimi republikanci demokrati, ki so pa v Ameriki blizo to, kar pri nas v Avstriji — federalisti. To je prav dobro znamnje!

Razne stvari.

(Varujte se sleparjev!) Te dni sta hodila okoli Maribora dva tujca; eden blago prodaja, drugi pa starine kupuje. Oba posebno rada farovže obiskujeta. Ta, ki starine išče in kupuje, je trdil, da je inšpektor c. k. dunajskega muzeja, in da ima letne plače 3000 gld.; kazal je tudi pobotnice skoro vseh župnijstev mariborskega in ptujskega okraja. Med drugim je pravil, da je za dunajski muzej kupil ptujske Gore monštrancijo za 3000 gld. Dozdeva se mi pa, da oba druga nista, kakor sleparja, ki bi rada iz cerkvenih in župnijskih denarnic dober zaslužek imela. Tega sem se prepričal posebno pri slednjem, ki starine išče in kupuje. Zavoljo prevelikega nadlegovanja sem mu pokazal neki medeni luster, ki se več ne rabi, in da si ravno sem za njega že imel 8 gld., mi je ta samo 2 gld. obečal rešiti, da več ni vreden. Po mnogem besedovanju sem se srečno obeh brž ko ne judov rešil, kar tudi drugim želim. — (Eden, ki se ni dal opehariti.)

(Javna varnost v Bisterški okolici) se lahko meri po tem, da sta v ednem tjeudnu dva napada mogoča. 31. okt. so v Ciglenici tik mesta hudobneži napadli 3 delavce in 6. novemb. v noči so v Laporji posestniku St. Sagadinu odpeljali voz, potem še kobilo in konja, ktera so vpregli in se veselo odpeljali. Živina je črne barve, voz (Steurwagen) še celó nov, zeleno pobarvan, košarica na njem je žolto pobarvana. — Vsakdo bodi prošen, če zapazi kje te stvari, da to nemudoma dotičnemu županu naznani.

(Požar.) Iz Pišec se nam poroča: Pretečeni pondeljek o 1/2 četrti uri na večer je pogorel velik in močen hram (škedenj) Janeza Liparja, posestnika v Blatnem, obč. Globoko. V njem je bilo več sodov in 120 veder mošta. Pogorelo je vse brez kake otebe do tal. Zavarovan je sicer bil, pa le za čisto malo (če se ne motim, le za 200 gld.) Vzrok ognja še ni znan; vendar se sluti, da je zapalil neki hudobnež, tujec, kteremu se je mož zameril.

(*Lakomnost nikdar dobra.*) „Gosp. listu“ v Zagrebu piše se iz Odeše (na Ruskem), da je ondi mnogo trgovcev na kant prišlo zaradi prevelike lakomnosti. Trgovci so namreč pozabili, da, ako je v južni Rusiji obilna žetev bila, zato ni treba bilo, da je na Francoskem in Angleškem njim za voljo glad. — Preveč so potrošili za nakupovanje žita, in zdaj ga spečati ne morejo in pod ceno dajejo.

(*Umorjen kaplan.*) Dne 6. t. m. popoldne našli so v grabi za cesto blizu Kormina mrtvega kaplana Bracanskega na Primorskem. Ker je na senčih pobit bil, se je brž ko ne hudobnež nad najim maščeval.

(*Konjski tatovi*) so v nedeljo po noči č. g. župniku v Stranicah iz bleva ukradli konja z zaprego in vozičkom vred. Kam da so se odpeljali, se še ni izvedelo, akoravno se je na mnogo strani telegrafiralo.

(*Tudi v Wertheimovki*) ni denar pred tatovi varen! Grajšaku, generalu žl. Götmanu v Saneku (Savinski dolini), je nedavno z Wertheimove kase ukradenih bilo 1000 gld. v bankovcih po 100, 50, 10 in 5 gld. Poškodovanec ponuja 100 gld. onemu, ki tata zgrabi; kdor pa s tatom vred tudi denarje nazaj spravi, dobi 200 gld.

(*Umrla je v Mariboru*) dne 6. t. m. baronovka Lannoy, spolovna sestra Carnerijeva, v 75. letu svojega življenja. Pobožna kristjana bila je velika dobrotnica ubozih, pa je najrajši celó na tihem, po drugih zaupnih osebah, dobrote delila. Truplo pokojne se je v nedeljo v rodbinsko rako v Selnicih odpeljalo.

(*Treznostna društva*) se snujejo na mnogo krajih na Poljskem, ker se bočejo kmetje židovskih pijavk, ki prodavajo „vudko“ ali žganjico, otepi in židove iz pivnic spraviti. Kder navstane društvo in prestane pitje žganjice, se postavijo pred prazne pivnice visoki križi. Društva seveda najbolj duhovniki pospešujejo, s tem pa tudi veliki dobrotniki svojega naroda postajajo. — Ne bi li pri nas tudi to kazalo?

(*Spremembe v Lavantinski škofiji*) Č. g. Anton Ribar pride za kaplana v Hoče; — druga kaplanija v Gornjem gradu ostane izpraznjena.

(*Za družbo duhovnikov*) so nadalje vplačali č. g. : Klavžer 22 gld., Jan. Franc 11 gld., Jarić Val. 11 gld., Rat 33 gld.

(† *Dr. Leon Vončina.*) Prav z bridkim srcem naznanjamo smrt č. g. dra. Leona Vončine, s katerim je ljubljanska škofija enega svojih najvršiljših duhovnikov, slov. domovina pa izvrstnega domoljuba zgubila. Pokojni je bil profesor cerkvenega prava in cerkvene zgodovine na ljubljanski bogoslovnici, podpredsednik slov. „Matičice“, ustanovnik in vodja katol. rokodelskega društva itd. Vsaka dobra stvar našla je v njem krepkega podpornika. Pred 3 meseci obhajal je sredi svojih sošolcev v Stari loki 25letnico svojega duhovništva. Umrl je preteklo sredo 4. t. m. v 49. letu

svojega življenja za legarjem, ki se je brž možganov prijel in blagemu možu zavednost vzel. R. I. P.!

(*V zadevi Slomšekovega spominka*) imamo danes čast in veselje naslednje naznaniti: Dne 4. t. m. bila je seja zvršilnega odbora v Mariboru in navzoči so bili gg.: kanonik Glaser, dr. Srnec, prof. Šinko in Pajk. Denarničar, g. dr. Srnec, je poročal o stanju glavnice, ktera znaša 5271 gld. 80 kr., 3 ces. zlate, 1 petfrank in obresti od dne 1. jul. t. l., ker so druge že v glavnico vštete.

Enoglasno sprejeti so bili predlogi: Glaserjev, da se glavnica in sicer po predlogu Pajkovem že 14. nov. vloži v mariborski hranilnici, in da se dr. Srnec kot denarničar potrdi in hranilnične bukve hrani.

Zastran prostora za stavljenje spominka sklene odbor, da se postavi v mariborski stolni cerkvi in sicer v presbiteriju (na mestu pred velikim altarjem) nasproti škofovskemu sedežu *) za kar se naj prošnja za dovoljenje pošlje do mil. knezoškofa. — G. kanonik Glaser prevzame nálog, da priskrbi osnovo za spominek.

Ko se prošnja reši in osnova priskrbi, se skliče pomnoženi odbor **) v pretresovanje. —

G. Glaser še nasvetuje in odbor temu pritrdi:

- a) da se kaki majhen spominek nad grobom Slomškovim,
- b) na njegovem domu, (kje? v Ponikvi? Tukaj pač ne sodi. Vred.)
- c) v cerkvi rojstne fare postavi;
- d) da se 1000 gld. za izdanje Slomškovih spisov porabi, ako bo toliko denarja preostalo.

Poslano.

„Banka Slovenija“.

Po nekem g. opravičnem svetovalcu se nam tole o „banki Sloveniji“ poroča: Do 5. t. m. bilo je za 950 delnic po 15 gld., za 10 po 20 gld., za 130 po 30 gld. in na račun še več delnic 500 gld. vplačanih, tedaj vsega skupaj 18.850 gld. Zavarovanje proti ognju in za življenje je neslo brez protizavarovanja meseca oktobra 6869 gold. 64 kr. — Stroški za vradnike, katerih prvotno število 36 se je na 15 znižalo, znašajo vsak mesec 1200 gld., poštni in vradniški stroški z nagrado g. podpredsedniku in glavnemu zastopniku za Česko vsak mesec od 4—500 gld. Iz Českega in Moravskega, kjer se je za prejšnje podružnice nepremišljeno silno veliko potrošilo, agenti pa nam

*) Ta prostor se nam dozdeva prav neprilichen, ker bi spominek tukaj ljudstvu preveč odročen bil in presbiterij bolj pačil kakor pa lepšal. Vredn.

**) „Pomnoženi odbor“ je menda odbor vseh dekanov labodske škofije? Kakor mi stvar z izvirnih pisem poznamo, ni to „pomnoženi“, nego pravi odbor; „pomnižiti“ se zamore in sme le izvršilni odbor, ako potrebuje zvedencev. Vredn.